

Baráth Zsolt
országgyűlési képviselő

számjegyzék szám: 4/13283

Érkezett: 2013 DEC 05.

Írásbeli kérdés

Kövér László úrnak,

az Országgyűlés elnökének

Helyben

Tisztelt Elnök Úr!

Az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény 42. § (8) bekezdése alapján írásbeli választ igénylő kérdést kívánok intézni az Közigazgatási és Igazságügyi Minisztériumot vezető miniszterhez, mint a tárgyban illetékes minisztérium irányítójához **„Hogyan lehetséges az, hogy a budapesti Szabadság téren a mai napig áll a szovjet megszállásra emlékeztető emlékmű, ellenben a két világháború között felállított Trianon emlékmű és Erekyés Országzászló nem lehet ott, avagy mikor szállítják el végre a sokak érzékenységét sértő „szovjet kőgúlát”?”**

címmel.

A benyújtott kérdésemre a választ írásban várom.

Tisztelt Miniszter Úr!

Olvasson egy rövid összefoglalót a két világháború között felállított szobrokról:

„A Trianon-szoborcsoport a Szabadság téren az 1920-as években.
(2011.06.04.) (budapest-anno.blog.hu)

1921. január 16-án több mint nyolcvanezer ember szorongott a Szabadság téren megtartott szentmisén, amely után felavatták az úgynevezett irredenta szobrokat. A Védő Ligák Szövetsége Kertész K. Róbert akkori miniszteri tanácsos, a Kultuszminisztérium művészeti ügyosztálya vezetőjének javaslatára határozta el az elszakításra ítélt országrészeket jelképező szoborcsoport elkészítését és felállítását, hogy művészeti alkotásokkal is erősítse az egybetartozás gondolatát. A szövetség megrendelésére így a Felvidék (Észak) szobrát Kisfaludi Strobl Zsigmond, Alpokalja (Nyugat) szobrát Sidló Ferenc, a Délvidék (Dél)

szobrát Szentgyörgyi István és Erdély (Kelet) szobrát Pásztor János szobrászművészek készítették el. A téren 1928-ban felavatták az ereklyés országzászlót, amely félárbocon hirdette a magyar nemzet fájdalmát elveszett országrészei miatt. A zászló a II. világháború során megsérült, maradék részeit a szovjet emlékmű építésekor lebontották. A - viszonylag épen maradt - szobrok ezután még négy hónapig álltak, majd Vas Zoltán polgármester utasítására két nap alatt őket is eltüntették. További sorsuk ismeretlen, a mai napig egyik szobor sem került elő.

Észak: Az emlékmű főalakja a három méter magas, keresztre feszített Hungária. A hozzásimuló fiú a tót nemzet ragaszkodását jelképezi az anyaországhoz. A kettő egységét kivont karddal előretörő kuruc alakja védi, emlékeztetve arra, hogy a magyar szabadságért Rákóczi hadaiban tótok is küzdöttek.

Kelet: A szobron az ősi magyar erőt megtestesítő Csaba vezér a megtorlás pillanatát várva felszabadítja a levetkőztetett és kopjafához láncolt, bilincsekbe vert, Erdélyt jelképező - kezében az országrész címerét görcsös reménységgel szorító - alakot.

Dél: A szobor főalakja karddal és a magyar címerrel diszített pajzzsal kel a Délvidéket jelképező svábleány védelmére. Az előtte lévő búzakévék Nagy-Magyarország éléstárát, a Bácskát és a Bánátot jelképezik.

Nyugat: A szoborcsoporton az ifjú az elszakított nyugati vármegyéket jelképezi. Térdre hullva borul a magyar Szent Koronára, s míg jobbával az ország testéről leszakadni készülő nyugati vármegyék címerpajzsát öleli magához, addig baljával görcsösen kapaszkodik a nagy magyar kettőskeresztes pajzsba. Fölötte áll Hadúr alakja, kezét nyugtatva az ifjú cimert szorító karján, jobbában védően tartva a nemzet pallosát. Arcán kemény dac, hit és önbizalom. Lábainál szárnyait repülésre tárva a Turul.

Tisztelt Miniszter Úr!

A szovjet emlékmű kérdésével nemcsak a szélsőségesnek megbélyegzett csoportok foglalkoznak:

„Elmozdítható-e a szovjet emlékmű? (mno.hu)

Magyar Nemzet (2013. október 30., szerda 06:00)

A tekintélyes közéleti szereplőkből és kormányzati tisztségviselőkből álló Százak Tanácsa szerint a keleti nyitás politikájához igazodóan, az oroszok érzékenységének tiszteletben tartásával is lenne lehetőség a Szabadság téri szovjet katonai emlékmű eltávolítására. A Külügyminisztérium azonban – éppen az orosz fél érzékenységére hivatkozva – továbbra is elzárkózik az ötlettől, noha a tanács olyan javaslattal állt elő, amely egy új, Oroszországhoz méltó emlékmű felállítását szorgalmazza a jelenlegi önkényuralmi obeliszk helyett, más helyszínen.

Magyarországra az alávetettség bélyegét nyomja, hogy fővárosunk hatalmi központjában, a Szent Korona és az 1919-es vörösteror áldozatai emlékműve helyén lévő Nagy Imre-szobor meghosszabbított szakrális vonalán állhat a mai napig a Szabadság téri szovjet katonai emlékmű – nyilatkozta a Magyar Nemzetnek Zétényi Zsolt ügyvéd, a Százak Tanácsának tagja. Úgy vélte, itt lenne az ideje, hogy a magyar kormányzat tárgyalásokat kezdeményezzen

Oroszországgal az önkényuralmi obeliszk eltávolításáról és egy új, az orosz kulturális hagyományoknak megfelelő, Oroszországhoz méltó emlékmű más helyszínen való fölállításáról. Zétényi hangsúlyozta: a szovjet obeliszknek semmilyen művészeti értéke nincs, és egy nem létező birodalom önkényuralmi mementója. A magyarság szemszögéből az obeliszknek semmi keresnivalója a Szabadság téren; éppen azon a helyen, ahol a XIX. század végéig a szabadságharcosok börtönként és siralomházaként szolgáló Újépület állt. Zétényi Zsolt emlékeztetett: a kiegyezés óta tervben volt, hogy ezen a helyszínen egy, a magyar szabadságot és függetlenséget jelképező emlékművet emeljenek, ehelyett éppen Magyarország alávettségének emlékműve állhat itt évtizedek óta.

Az ügyvéd felhívta a figyelmet, hogy a tekintélyes közéleti szereplőkből, tudósokból, művészekből, sportolókból és kormányzati tisztségviselőkből (például Fazekas Sándor vidékfejlesztési miniszter, Klinghammer István felsőoktatásért felelős államtitkár) álló Százak Tanácsa áprilisban levélben fordult Kővér László házelnökhöz, kérve a közbenjárását a szovjet obeliszk eltávolításához, és hogy annak helyén a függetlenségi harcaink emlékét megőrkítő nemzeti emlékhely jöhessen létre. A lap úgy tudja, a házelnök kedvezően reagált a javaslatra, ám a jövő évi választásokig ő sem lát esélyt érdemi előrelépésre az ügyben.

Zétényi Zsolt kiemelte: az 1995-ben Moszkvában aláírt magyar–orosz hadisíregyezmény alapján – fontos állami érdekre hivatkozva – a magyar kormány egyoldalú nyilatkozattal is kezdeményezhetné az áthelyezést, s ha attól számítva két éven belül nem sikerülne megegyezni az oroszokkal, akkor a megállapodásban foglaltak szerint egyoldalúan is elbonthatná az obeliszket. – Azonban az lenne a legjobb, ha tárgyalásos úton, közös megegyezéssel találna megoldást a helyzetre a két ország – tette hozzá az ügyvéd.

Kaleta Gábor, a Külügyminisztérium sajtófőnöke a lap megkeresésére azt válaszolta: „Magyarország nemzeti érdekeire és a kérdésben tanúsított orosz érzékenységre való tekintettel a Szabadság téri emlékmű áthelyezésének kérdése jelen pillanatban nem szerepel a kétoldalú párbeszéd napirendjén.” Emlékeztetett: Oroszország hagyományosan nagy figyelmet fordít a külföldön felállított második világháborús szovjet katonai emlékművek helyzetére, és felettebb érzékenyen reagál a törekvésekre, amelyek azok áthelyezését, illetve átalakítását célozzák. A szöveg hangsúlyozta: a kormány által meghirdetett keleti nyitás politikájának kiemelt célországa Oroszország, amely hazánk első számú unión kívüli kereskedelmi partnere, folyamatos energiaellátásunk megkerülhetetlen tényezője, ezért az emlékmű egyoldalú elmozdítása beláthatatlan következményeket vonna maga után a kétoldalú kapcsolatainkban. – Közvetlen hatással lenne gazdasági, befektetési kapcsolatainkra, a hazánkba irányuló energiaszállítás feltételeire, másrészt veszélybe sodorná a második világháborúban orosz területen elesett katonáink komoly diplomáciai erőfeszítésekkel létesített hadisírjait – közölte Kaleta Gábor. *(Pilhál Tamás)*”

Tisztelt Miniszter Úr!

Már 2007-ben felvetődött a szovjet emlékmű elszállításának a kérdése bizonyos „fideszes” körökben is.

„Fideszesek is elbontanák a Szabadság téri szovjet emlékművet

2007. március 22., csütörtök 10:41 |

Tizennyolc ellenzéki parlamenti képviselő is csatlakozott a Magyarok Világszövetsége és a Deport '56 aláírásgyűjtő akciójához, aminek a célja a Szabadság téri szovjet emlékmű elbontása.

Fideszesek és KDNP-s parlamenti képviselők is támogatják a Szabadság téri szovjet emlékmű elbontásáért indított népszavazást, írja a Népszabadság.

Levelet írtak

A Szabadság téri szovjet emlékmű ügyében kezdeményezett népszavazási aláírásgyűjtés jegyében, február derekán a Magyarok Világszövetsége névre szóló levélben kereste meg az Országgyűlés minden egyes tagját.

A Magyarok Világszövetsége tájékoztatása szerint 18 fideszes és KDNP-s képviselő - köztük Lezsák Sándor, Navracsics Tibort, Révész Máriusz - küldte vissza támogató aláírását. Révész Máriusz az Indexnek elmondta, egyetért a kezdeményezéssel, mert a szovjet megszállásnak elég sok kellemetlen emléke maradt, az emlékmű emiatt sok ember érzékenységét sérti.

"Elvileg és lélekben teljesen egyetértenek, de szerintük az emlékmű fennmaradását nemzetközi szerződésben rögzítették, és eltávolításával veszélybe kerülne a magyar doni emlékmű" - ez az MDF válasza volt az MVSZ felhívására.

A Deport '56 és a Magyarok Világszövetsége április 5-ig gyűjtheti az aláírásokat arra a kérdésre, hogy "Egyetért-e azzal, hogy az Országgyűlés helyezze hatályon kívül a Budapest főváros felszabadításánál elesett szovjet katonák emlékének megörökítéséről szóló, 1945. évi IX. törvényt?"

A népszavazás kiírásához 200 ezer aláírást kell összegyűjteniük.

Az emlékmű története

A Szabadság téri szovjet emlékművet az 1920-ban emelt, 1945-ben lerombolt Trianon-emlékműcsoport helyén emelték 1946-ban. A 15 méteres obeliszk tetején arany színű ötágú csillag, átellenes oldalain szintén arany színű sarló-kalapács, illetve két-két magyar és orosz nyelvű felirat található: "Dicsőség a felszabadító szovjet hősöknek". Az elesettek nevét tíz táblán sorolták fel.

Az emlékmű a rendszerváltás után is a helyén maradt - ez a negyven éves magyarországi szocializmus egyetlen köztéren maradt szovjet emlékműve a fővárosban. Egy 1995-ben kötött orosz-magyar egyezmény biztosította sérthetetlenségét: a katonák sírhelyeiről és emléküik megörökítéséről szóló megállapodás szerint a másik ország hozzájárulása kell ahhoz, hogy e létesítményeket elmozdítsák a helyükről.

A Szabadság téri mélygarázs építéskor ideiglenes elbontották az emlékművet, változatlan formában történő helyreállításához az oroszok Szabó János honvédelmi miniszter és Martonyi János külügyminiszter írásos garanciáját is kérték 2002-ben. A fővárosi önkormányzat szerette volna elérni, hogy a "Dicsőség a felszabadító szovjet hősöknek"-felirat helyett a „A

fasizmus elleni harcokban elesett szovjet katonák emlékére” szerepeljen, de a változtatásba az oroszok nem egyeztek bele.

Az emlékművet többször megrongálták a rendszerváltás után, leggyakrabban vörös festékkel öntötték le. Az utóbbi években kordonnal és sűrű rendőri járőrözéssel védték Antal Károly alkotását. A legsúlyosabb károkat a televízió szeptemberi ostromakor szenvedte el az emlékmű: Az obeliszk mindkét oldaláról leverték a bronz domborműveket, ezeket több méterrel távolabb a földre hajították. Az emlékmű alapzatáról több négyzetméternyi kőburkolatot leverték. Az obeliszket fehér festékkel leöntötték, vörössel lefújták, és különféle feliratok (például „vörös mocsok”) kerültek rá. Az emlékműre magyar lobogót és árpádsávós zászlót tettek.”

Tisztelt Miniszter Úr!

A fentiek figyelembe vételével kérdőzem:

Hogyan lehetséges az, hogy a budapesti Szabadság téren a mai napig áll a szovjet megszállásra emlékeztető emlékmű, ellenben a két világháború között felállított Trianon emlékmű és Erekyés Országzászló nem lehet ott, avagy mikor szállítják el végre a sokak érzékenységét sértő „szovjet obeliszket”?

Miért nem állhat a trianoni szoborcsoport és az Erekyés Országzászló a Szabadság-téren a gyalázatos szovjet emlékmű helyén?

Várom megtisztelő válaszát!

Budapest, 2013. december 5.

országgyűlési képviselő

Jobbik